

KVÆGKONGRES 2014

**STYR PÅ GOLDKOFODRINGEN MED NYE
BIOLOGISKE MÅLINGER**

Overvågning af nykælvare via BHB i kontrolprøver

v/Finn Strudsholm, AgroTech

Disposition for indlæg

- Hvorfor er BHB i kontrolmælk interessant?
- RYKs BHB-målinger
- Data fra målinger indtil nu
- Anbefalinger og videre perspektiver

Hvorfor er BHB i kontrolmælk interessant?

15 procent af danske nykælvere har ketose – klinisk eller subklinisk

VFL, Kvæg, 2011:

- Dyrlægers test: Af 100.000 nykælvere har 5 % klinisk og 10 % subklinisk ketose
- Mange besætninger har få eller ingen køer med ketose, mens nogle besætninger har > 50 procent

Gennemsnitsbesætning:

15 pct. nykælvere har ketose

BHB er tegn på ketose – hvordan arter det sig?

- * Nedsat ædelyst
- * Sløve nykælvere
- * Acetone i udånding
- * Vægttab
- * Flere ketonstoffer i urin/mælk
- * Høj fedtprocent
- * Mælkeproduktion falder
- * Flere problemer (løbedrejning, børbetændelse, mastitis, dårlig reproduktion, m.v.)

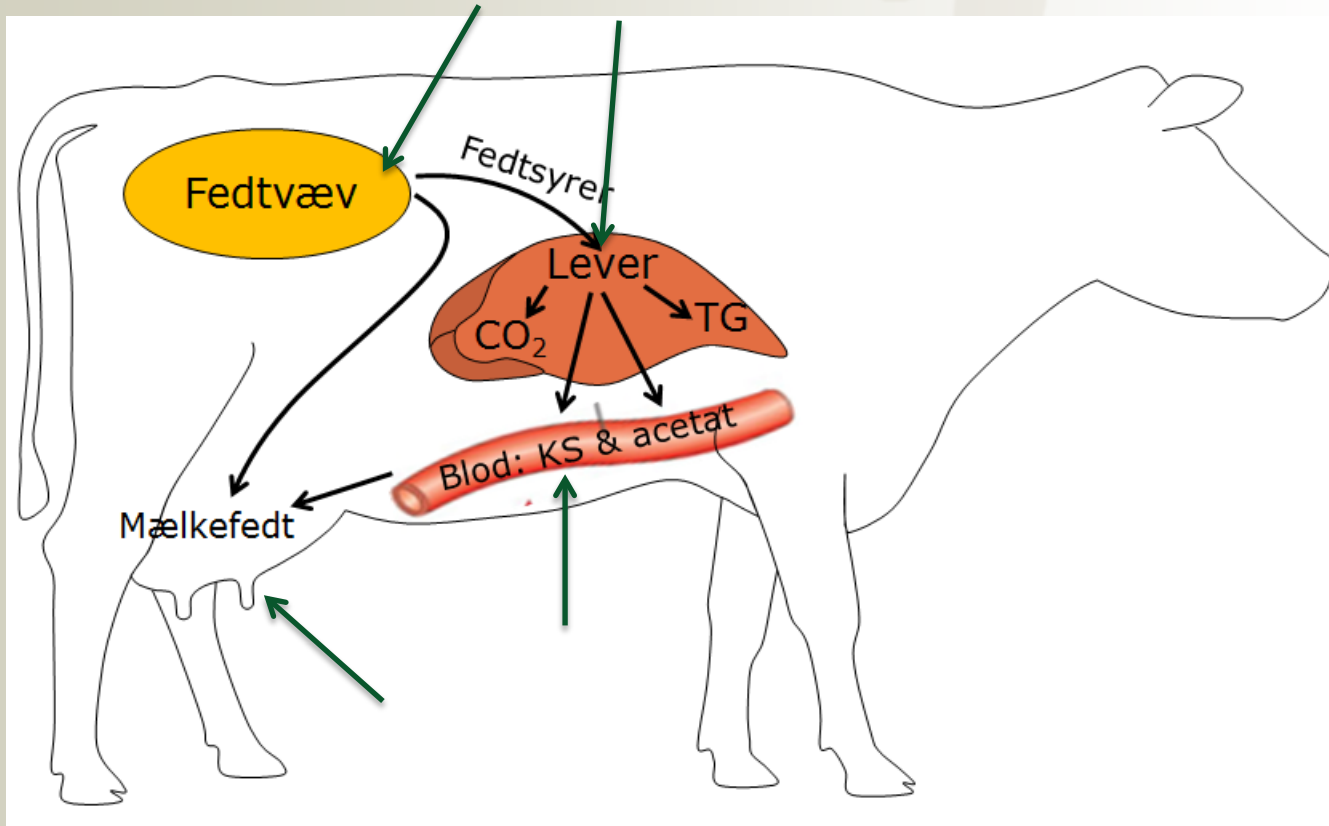
KLINISK

SUBKLINISK

Nykælveren har forhøjet BHB i mælken når stofskiftet/leveren ikke kan følge med

Nykælverne har højt BHB i mælken, når de taber sig for meget!

RYKs BHB målinger på kontrolprøver

RYK analyserer alle kontrolprøver for BHB

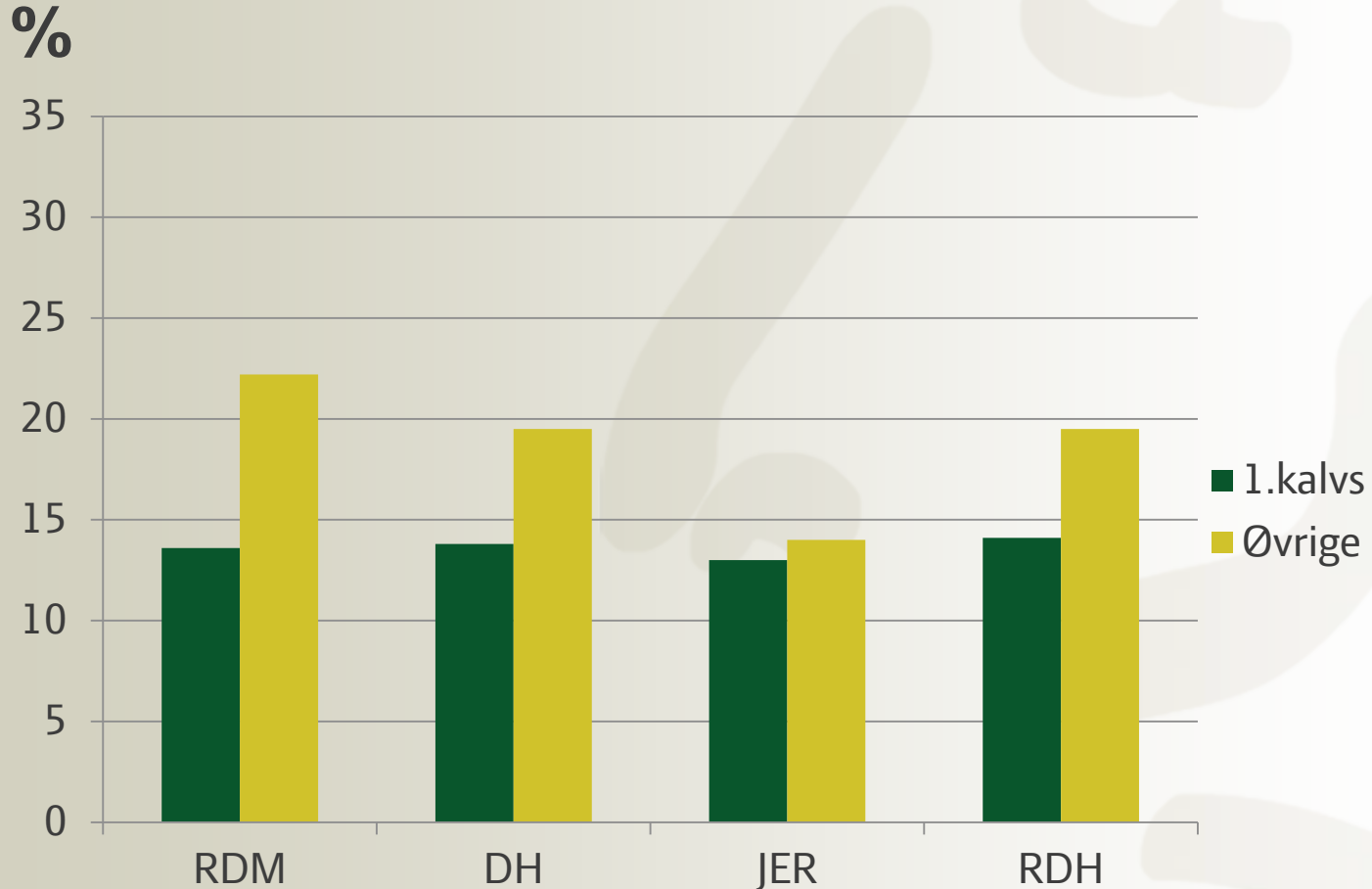
- Alle kontrolprøver fra 1. oktober 2013
- Data 5-35 dage efter kælvning er interessante (= 116.000 prøver)
- Foreløbige grænser (mmol/liter):
 - $< 0,1$: Lav og ukritisk
 - $0,1-0,2$: OBS
 - $>0,2$: Høj og kritisk
- Enkeltprøver usikre
- Billig og enkel screening

Data fra RYKs målinger indtil nu

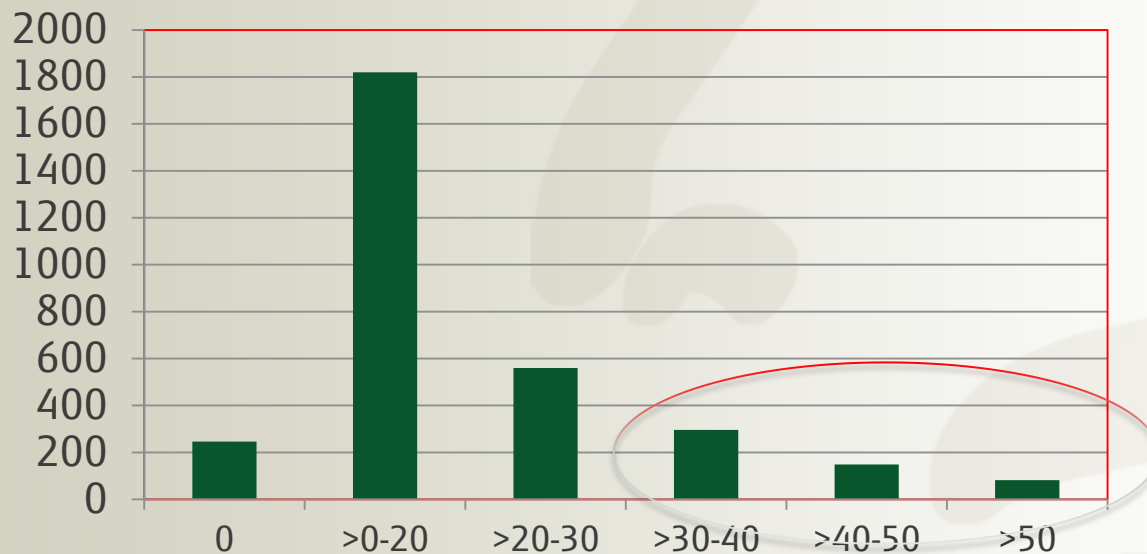

Andel nykælvare med forhøjet BHB (>0,1) fordelt på racer (Data: 116.000 nykælvare)

Fordeling af 3.150 besætninger efter andel nykælvære med forhøjet BHB

Antal besætninger

Sammenhæng mellem BHB og ydelse (DH, ældre køer)

Variabel	Lav (< 0,1)	Mistanke (0,1-0,2)	Høj (> 0,2)
Kg mælk/dag	35,7	36,7	32,1
Kg EKM/dag	37,7	40,1	37,8
Fedt %	4,47	4,87	5,66
Protein %	3,59	3,41	3,49
FPF	1,26	1,44	1,64
Celletal (x 1.000)	88	101	142

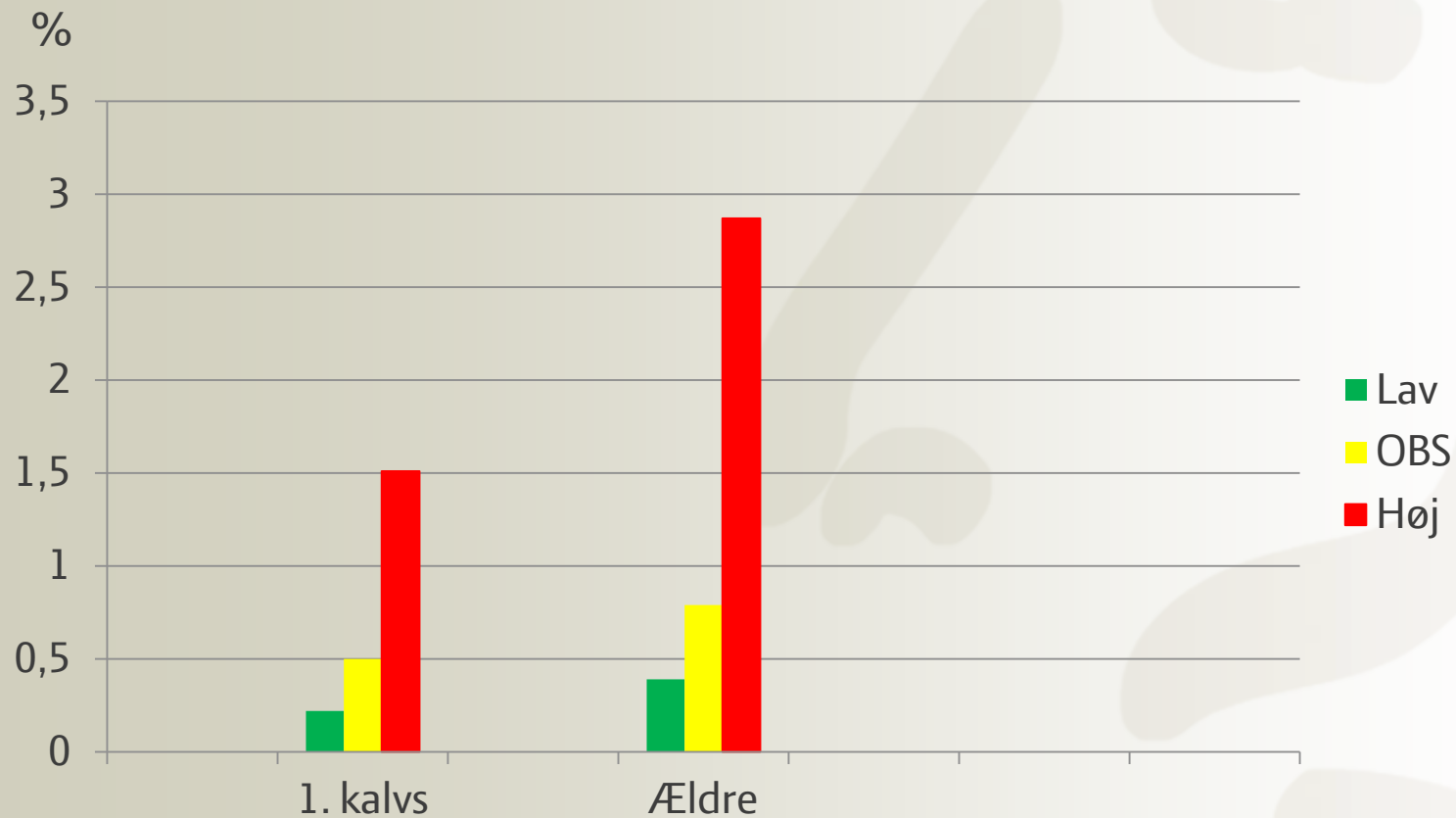

Sammenhæng mellem BHB og mælkeydelse og sundhed – alle racer?

Variabel	Lav (< 0,1)	Mistanke (0,1-0,2)	Høj (> 0,2)
Kg mælk/dag, 2. kontrol ?			
Kg EKM/dag, laktationskurve?			
Celletal – laktation?			
Reproduktion?			
Sygdomme			
Udsætning?			

Døde/udsatte 0-30 dage efter kontrol (DH)

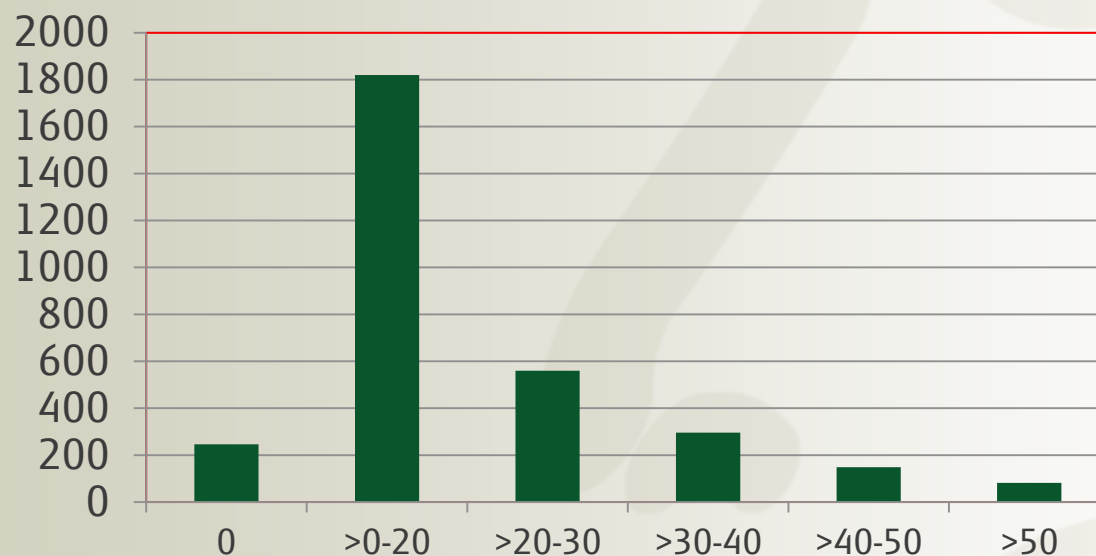

Anbefalinger og perspektiver

Hvor mange nykælvære har forhøjet BHB i min bestæning ?

Antal besætninger

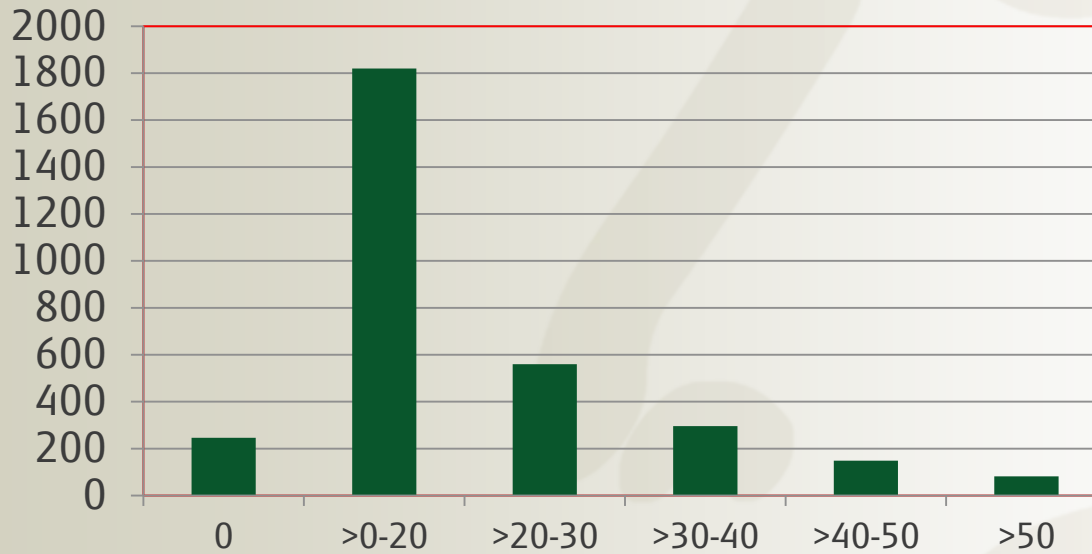

Få og ukritisk

Hvor ligger min besætning?

Antal besætninger

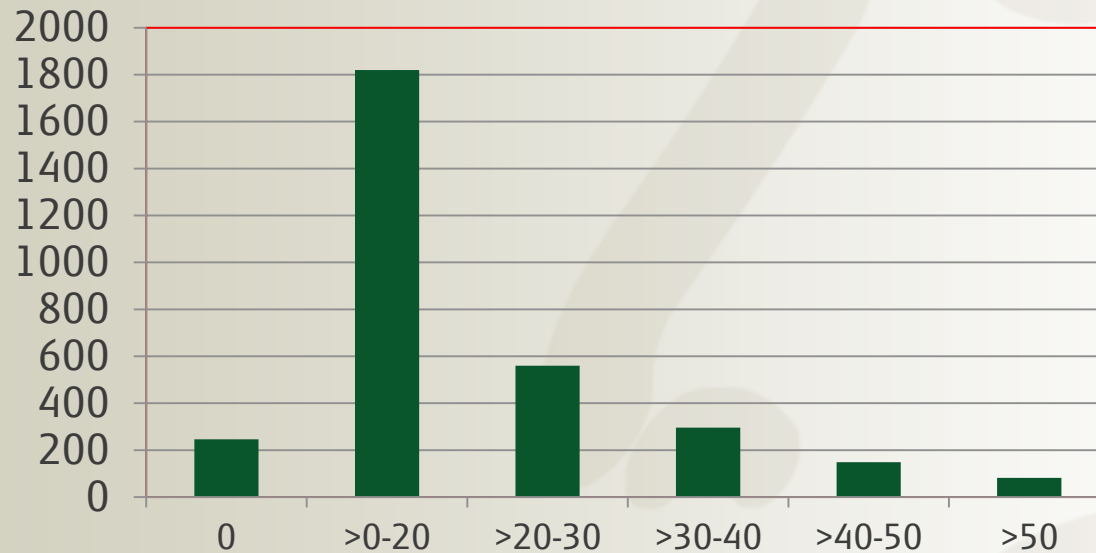

Følg udviklingen

Hvor ligger min besætning?

Antal besætninger

Gennemgå og juster
goldkomagement

Mulige brist i goldperioden med relation til høj BHB efter kælvning

- Højt huld v. kælvning $\geq 3,5$?
- Højt energiniveau i goldperioden?
- Manglende ædeplads i goldperioden?
- Gruppeskift tæt på kælvning?
- Eller andet?

Kilde: VFL, 2013: Danske anbefalinger til management af goldkøer

Perspektiver for BHB til overvågning af nykælvare

Kritiske målepunkter (KMP) i DMS:

- Andel 1. kalvs med forhøjet BHB
- Andel ældre med forhøjet BHB

Løbende beregning og opdatering ved hver YKTR

Opsamling på indlæg

- BHB i kontrolmælk er interessant til screening
- Problemkøer har høj BHB i mælken
- Vi skal definere danske grænseværdier
- KMP for BHB med automatisk opdatering i DMS

